

Raportul asupra activității desfășurate de Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă Comisia Electorală Centrală în anul 2015

Acronime:

CECE I – Consiliul electoral de circumscripție de nivelul I
CECE II – Consiliul electoral de circumscripție de nivelul II
CEC- Comisia Electorală Centrală
CICDE – Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral
APL – Administrația Publică Locală
RSA – Registrul de Stat al Alegătorilor
SIAS Alegeri – Sistemul Informațional Automatizat de Stat „Alegeri”
SV – Secții de votare
INJ – Institutul Național de Justiție
AAP – Academia de Administrare Publica
CoE – Consiliul Europei
UN – Națiunile Unite
PNUD- Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

Cuprins:

1. SUMAR EXECUTIV.....	3
2. MISIUNE, VIZIUNE, VALORI, OBIECTIVE	4
3.SERVICIILE OFERITE DE CICDE	5
3.1 <i>Servicii de formare inițială și continuă a formatorilor(-oarelor)</i>	<i>5</i>
3.1.1. Seminar de formare inițială a formatorilor(-oarelor) în domeniul electoral.....	5
3.1.2. Seminare de formare continuă a formatorilor(-oarelor)	5
3.1.3. Curs BRIDGE privind formarea electorală.....	5
3.2. <i>Servicii de instruire a actorilor electorali în perioada electorală</i>	<i>6</i>
3.2.1 Instruirea membrilor(-elor) organelor electorale inferioare și a funcționarilor(-elor) din aparatele de lucru.....	8
3.2.2. Instruirea altor actori ai procesului electoral	14
3.2.3. Instruirea funcționarilor(-elor) electorali(-e) alegerile locale noi.....	15
3.3 <i>Servicii de instruire în afara perioadei electorale.....</i>	<i>16</i>
3.3.1. Instruirea funcționarilor(-elor) electorali(-e) implicați organizarea și desfășurarea alegerilor Guvernatorului UTA Găgăuzia (Başkan).....	16
3.3.2. Schimb de experiență și cursul BRIDGE privind Procedura de Vot și Educație Civică	17
3.3.3 Promovarea educației electorale în rândul adolescenților: instruirea elevilor(-elor) claselor a VII-IX-a.....	17
3.3.4. Instruirea colectorilor de semnături pentru inițierea referendumului constituțional.....	19
3.4. <i>Servicii de instruire la distanță (E-learning)</i>	<i>19</i>
3.5 <i>Program de masterat „Management politic și electoral”</i>	<i>20</i>
3.6 <i>Servicii de promovare a democrației participative, informare și educație civică.....</i>	<i>20</i>
4. Activitatea CICDE în domeniul promovării accesibilității și egalității de gen.....	22
5. Promovarea activității CICDE	23
6. Activitatea financiar-administrativă a CICDE.....	23
6.1. <i>Activitatea de atragere a fondurilor externe.....</i>	<i>26</i>

1. SUMAR EXECUTIV

Anul 2015 a fost un an electoral, motiv din care activitatea CICDE din primul semestru s-a axat preponderent pe pregătirea către alegerile locale generale din 14 iunie 2015 și susținerea Comisiei Electorale Centrale în efortul său de a organiza alegerile în conformitate cu standardele în domeniu.

11, 225 persoane care îndeplinesc diferite funcții pe parcursul perioadei electorale au fost instruite de către formatorii(-oarele) CICDE. Au fost elaborate programe de instruire și dezvoltare profesională axate pe necesitățile fiecărei categorii de beneficiari, precum și materialele didactice necesare pentru însușirea materialului. În toată activitatea de instruire, CICDE a transmis nu doar informație, dar și competențe, atitudini astfel contribuind la desfășurarea unui proces electoral incluziv, în care nu este loc de nici un fel de discriminare, iar femeile și bărbații sunt tratați în condiții egale. Analiza chestionarelor de evaluare a seminarelor de instruire denotă satisfacția beneficiarilor față de conținutul instruirii și prestația formatorilor(-oarelor).

În afară de instruire, CICDE s-a implicat activ în activitățile de educație civică și informare a alegătorilor(-oarelor) susținând necesitatea de a participa în alegeri, de a cunoaște procedurile electorale și de a fi un/o cetățean(-eană) activ(-ă).

Pe parcursul celui de al doilea semestru, CICDE și-a îndreptat atenția spre încurajarea democrației participative, promovarea imaginii sale pe plan internațional și planificarea strategică a instituției.

Fiind convins că democrația se învață, CICDE a identificat și instruit un nou grup de beneficiari – elevii claselor VII-IX. Educația electorală timpurie permite formarea unor cetățeni implicați și pro-activi.

Participarea CICDE la organizarea celei de-a 24 Conferințe Anuale a ACEEEO, prezentarea unei tehnici inovative de instruire în fața colegilor din peste 40 de țări, moderarea ședinței plenare și a atelierului de lucru dedicat instruirii a dus cu siguranță la creșterea vizibilității și recunoașterea meritelor CICDE pe plan internațional.

Spre sfârșit de an, CICDE a trecut printr-un proces de planificare strategică a instituției. Analiza punctelor tari și slabe, precum și a mediului extern instituției s-a finalizat cu cristalizarea unor obiective strategice pentru următorii 4 ani. În acest fel, eforturile CICDE vor fi canalizate în direcția necesară, iar întreaga activitate va dobânda un plus de coerență și dinamism.

2. MISIUNE, VIZIUNE, VALORI, OBIECTIVE

În conformitate cu mandatul său legal, misiunea CICDE are un rol important în sistemul de organizare al alegerilor, care constă în următoarele:

MISIUNE: De a instrui, educa și cerceta pentru a permite cetățenilor să desfășoare și să participe la alegeri, consolidând în acest mod încrederea populației în procesele democratice.

VIZIUNE¹: CICDE este o instituție modernă și flexibilă recunoscută la nivel internațional, ce oferă instruire electorală, educație civică, servicii de cercetare și consultanță de cea mai înaltă calitate.

Pentru a ghida comportamentul organizațional în implementarea scopurilor și obiectivelor strategice, conducerea și personalul CICDE va promova următoarele **valori fundamentale** în activitatea sa:

PROFESIONALISM: Serviciile noastre vor fi prestate într-un mod profesionist, prin utilizarea metodelor inovative, adaptate la nevoile beneficiarilor noștri.

IMPARȚIALITATE Vom presta serviciile într-un mod imparțial, cu respectarea Constituției Republicii Moldova și a altor reglementări relevante în domeniul de competență.

NON-DISCRIMINARE: Serviciile noastre vor fi accesibile și adaptate la nevoile tuturor comunităților din cadrul societății, care participă la procesul electoral.

INTEGRITATE: Vom presta servicii bazându-ne pe criteriile de integritate și respectând profesionalismul, onestitatea, normele etice și deschiderea către beneficiari.

TRANSPARENȚĂ: Vom presta servicii în mod transparent și deschis, încurajând participarea și respectând necesitățile beneficiarilor noștri.

INOVAȚIE: Vom oferi servicii inovative și creative, utilizând cele mai bune practici în domeniu.

PASIUNE: Vom dezvolta și oferi servicii cu dedicare și pasiune, pentru a obține cele mai bune rezultate.

ÎNCREDERE: Vom consolida și menține încrederea față de toate angajamentele asumate, prin răspundere și abordări orientate spre obținerea rezultatelor.

Activitatea CICDE este orientată în realizarea următoarelor **scopuri strategice:**

Scop nr.1: servicii de instruire, diverse și inovative, în domeniul democrației participative organizate la nivel național și internațional.

¹ Viziunea include aspirațiile CICDE, precum și scopurile și obiectivele sale strategice pe termen lung

Scop nr.2: transformarea într-un centru de cercetare de referință la nivel național și internațional.

Scop nr.3: dezvoltarea CICDE în calitate de brand recunoscut și sporirea informării publicului cu privire la democrația participativă.

Scop nr.4: atragerea și angajarea unei echipe profesionale motivate și a formatorilor care să lucreze într-un mediu favorizant.

3.SERVICIILE OFERITE DE CICDE

3.1 Servicii de formare inițială și continuă a formatorilor(-oarelor)

La începutul anului 2015, CICDE avea o bază de date cu 117 de formatori (formatoare). Pentru instruirea corespunzătoare a personalului implicat în alegerile locale generale din iunie 2015, CICDE a desfășurat pe parcursul anului curent 8 seminare de formare a formatorilor(-oarelor) în domeniul electoral și/sau de specializare a acestora pe un anumit domeniu. Ca urmare, la sfârșitul anului 2015, în baza de date a formatorilor(-oarelor) CICDE figurau deja 137 persoane.

3.1.1. Seminar de formare inițială a formatorilor(-oarelor) în domeniul electoral

În perioada 21-25 aprilie 2015, CICDE a desfășurat un seminar de formare a formatorilor(-oarelor) în domeniul electoral. Cei 25 de participanți(-te), selectați(-te) în baza unui concurs public, au fost familiarizați(-te) cu ciclul electoral și administrația electorală, dar și cu modalitățile de comunicare și prezentare care trebuie însușite pentru a fi un/o formator(-oare) bine pregătit(-ă). Principalele subiecte au fost prezentarea programelor de instruire pentru consiliile electorale de circumscripție electorală și pentru birourile electorale ale secțiilor de votare, ce urmau a fi desfășurate în perioada electorală.

3.1.2. Seminare de formare continuă a formatorilor(-oarelor)

În scopul pregătirii formatorilor(-oarelor) CICDE pentru desfășurarea seminarelor de instruire specializate în ALG, în perioada aprilie-iunie 2015, au avut loc 7 seminare de formare a formatorilor(-oarelor) pentru următoarele programe de instruire:

- program de instruire pentru registratorii(-oarelor) RSA;
- program de instruire pentru operatorii(-oarelor) SIAS Alegeri;
- program de instruire pentru membrii(-ele) CECE de nivelul I;
- program de instruire pentru membrii(-ele) CECE de nivelul II;
- program de instruire pentru membrii(-ele) BESV;
- program de instruire pentru delegații(-tele) partidelor politice;
- program de instruire pentru operatorii(-oarele) Call-Centru.

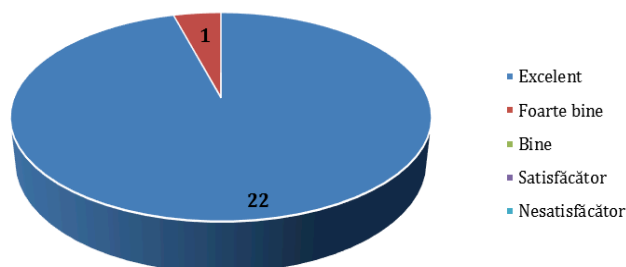
La aceste programe, cu o durată care a variat între 1-3 zile, au participat formatorii CICDE din baza de date a formatorilor(-oarelor).

3.1.3. Curs BRIDGE privind formarea electorală

Între 9-13 noiembrie 2015, 23 de formatori și formatoare ai/ale CICDE au participat pe parcursul a 5 zile la un seminar de tip BRIDGE cu tematica „Instruirea Electorală”, desfășurat cu suportul financiar al PNUD Moldova. Participanții au făcut cunoștință cu metodologia BRIDGE și au avut posibilitatea de a fi familiarizați cu întreg procesul de

organizare și desfășurare a unui training în domeniul electoral. Din cei 23 de cursanți, 9 au fost bărbați și 14 - femei, 5 dintre ei își desfășoară activitatea de bază în cadrul CEC.

Metodologia și cunoștințele formatorilor au fost...

Evaluările finale a participanților au confirmat că munca formatorilor s-a soldat cu succes. Toți cei/cele 23 participanți(-te) au confirmat că așteptările lor s-au adeverit, iar cunoștințele lor în materie electorală s-au îmbunătățit în mod considerabil: 22 dintre participanți - 96% au apreciat metodologia folosită și cunoștințele facilitatorilor cu calificativul „excelent”, iar un participant - 4% - cu calificativul „foarte bine” (vezi diagrama nr. 1)

Diagrama nr 1 Analiza evaluărilor participanților(-telor) la cursul de instruire BRIDGE „Instruirea electorală” 9-13 noiembrie 2015

3.2. Servicii de instruire a actorilor electorali în perioada electorală

În data de 15 aprilie 2015, a fost aprobat Planul de instruire al Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă Comisia Electorală Centrală pentru alegerile locale generale din 14 iunie 2015.

În total, în perioada electorală pentru buna desfășurare a alegerilor locale generale, în cadrul a 555 seminare, CICDE a instruit **11,225 persoane**, dintre care 6,780 (60,40%) membri ai organelor electorale (vezi tabelul și diagrama nr.1).

Categoria de beneficiari	Număr persoane instruite	Pondere în total instruiți
Membri CECE II	326	2.90%
Membri CECE I	2001	17.83%
Membri BESV	4453	39.67%
Registratori RSA	659	5.87%
Operatori CECE II	59	0.53%
Operatori BESV	3185	28.37%
Operatori Call Centru	63	0.56%
Observatori, reprezentanți cu drept de vot consultativ	289	2.57%
Trezorieri	82	0.73%
Judecători	108	0.96%
Total persoane instruite	11,225	100%

Tabel nr.1 Informație statistică privind beneficiarii serviciilor de instruire ale CICDE în perioada electorală pentru alegerile locale generale din iunie 2015

Persoane instruite de CICDE în perioada electorală 2015

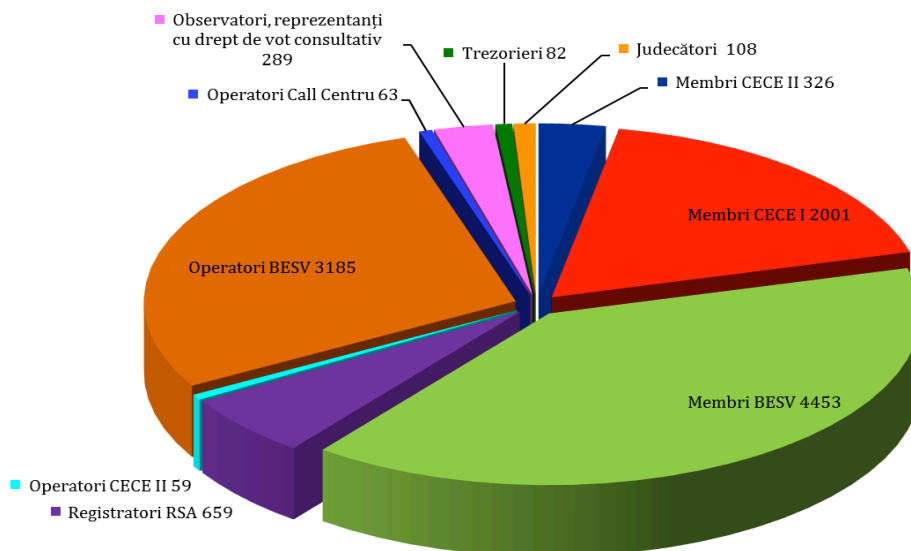

Diagrama nr. 2 Total persoane instruite de către Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral în perioada martie – iunie 2015

Seminarele de instruire au fost moderate de 55 formatori CICDE, dintre care 30 sunt femei și 25 bărbați.

Pentru desfășurarea instruirilor au fost elaborate/distribuite următoarele materiale metodic-didactice:

1. Manualul membrului CECE II
2. Manualul membrului CECE I
3. Manualul membrului BESV
4. Ghidul operatorului SIAS „Alegeri”
5. Ghidul Registratorului RSA
6. Ghidul Operatorului CECE II
7. Axa timpului pentru CECE II
8. Axa timpului pentru CECE I
9. Axa timpului pentru CECE I care îndeplinesc și funcția de BESV
10. Axa timpului pentru BESV
11. Ghidul președintelui(-tei) BESV
12. Ghidul vicepreședintelui(-tei) CECE/BESV
13. Ghidul persoanei delegate de concurentul electoral
14. Ghidul observatorului
15. Ghidul secretarului(-rei) BESV
16. Setul formatorului(-oarei) CECE II și Setul participantului
17. Setul formatorului(-oarei) CECE I și Setul participantului
18. Setul formatorului(-oarei) BESV
19. Film metodic-didactic „Pregătirea pentru ziua alegerilor”
20. Film metodic-didactic „Ziua alegerilor”
21. Film metodic-didactic „Numărarea voturilor”
22. Film metodic-didactic „Codul de conduită al funcționarului electoral ”
23. Film metodic-didactic „SIAS Alegeri. Ghidul operatorului”

24. Film metodic-didactic „Votarea directă și secretă a persoanelor cu dizabilități de vedere prin intermediul plicului-șablon”
 25. Film motivațional privind promovarea egalității de gen

3.2.1 Instruirea membrilor(-elor) organelor electorale inferioare și a funcționarilor(-elor) din aparatele de lucru

În perioada electorală, au fost instruiți 22001 funcționari electorali din organele electorale inferioare. Informația de sinteză este prezentată în tabelul nr.1:

Organ electoral	Total membri(-e)	Număr de persoane instruite	% din total planificat	% din total membri(-e)
CECE II	385	326	84,68%	84,68%
CECE I	7112	2001	74,11%	28,14%
BESV	14504	4453	74,22%	30,70%

Tabel nr.2 Funcționari electorali instruiți de către CICDE pentru alegerile locale generale din iunie 2015

Seminarele de instruire pentru membrii(-ele) Consiliilor Electorale de Circumscripție Electorală au fost organizate diferențiat pentru membrii consiliilor electorale de circumscripție de nivelul II (CECE II) și membrii consiliilor electorale de circumscripție de nivelul I (CECE I), dat fiind competențele și atribuțiile specifice.

Membru(-e) CECE II

În perioada 28 aprilie – 05 mai 2015, au fost desfășurate 35 seminare de instruire, în fiecare circumscripție electorală la nivel de raion, pentru membrii desemnați în cadrul CECE II la alegerile locale generale. La instruire au fost invitați toți cei 11 membri ai CECE II din fiecare circumscripție electorală, în total 385 persoane, rata de participare a constituit 84,68% (au participat 326 persoane).

Aproape toți/toate participanții(-tele) la seminare au studii superioare (94,48%), ceilalți membri(-e), 5,52%, au studii medii de specialitate sau secundar profesionale. Din punct de vedere al genului, situația este destul de echilibrată: 174 femei (53,37%) și 152 bărbați

Analiza gender a participanților(elor) la seminarele de instruire CECE II pentru alegerile locale generale 2015

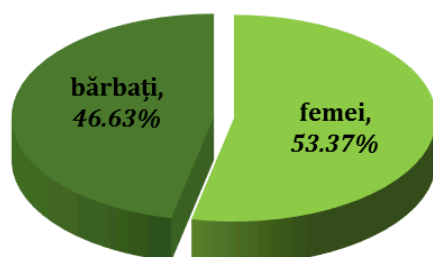

Diagrama nr.3 Analiza din perspectivă gender a participanților(-telor) la instruirile organizate pentru Consiliile Electorale de Circumscripție Electorală de nivelul II la alegerile locale generale din 14 iunie 2015

Tematica seminarului a vizat responsabilitățile consiliului electoral de circumscripție de la constituire și pînă la dizolvare. Pe parcursul instruirii participanții s-au familiarizat cu atribuțiile prevăzute de Codul electoral și programul calendaristic, au luat cunoștință de particularitățile desemnării și înregistrării concurenților electorali în alegerile locale, și-au format dexterități de completare a documentației electorale și totalizare a rezultatelor alegerilor. De asemenea, un obiectiv aparte a fost familiarizarea membrilor consiliului cu drepturile și obligațiile persoanelor autorizate să asiste la operațiunile electorale, atît în cadrul CECE II, cît și în organele electorale ierarhic inferioare.

Membri(-e) CECE I

Instruirea pentru membrii(-ele) Consiliilor Electorale de Circumscripție Electorală de nivelul I a fost organizată în perioada 30 aprilie – 15 mai 2015. La instruire au fost invitate persoanele din conducerea acestor organe electorale, precum și membrii(-ele) care au fost desemnați(-te) pentru prima dată în componența CECE I.

Inițial, CICDE a propus organizarea instruirilor pentru întreaga componență a celor 896 de consilii de circumscripție de nivelul I, acest număr fiind de 7,112 persoane. Dar autoritățile publice locale, cu care s-a coordonat organizarea seminarelor, au motivat că o parte din persoanele desemnate în componența CECE I au participat la instruirile din anul precedent și majoritatea membrilor sunt funcționari certificați. Prin urmare, a fost revăzută formula de participare, numărul planificat constituind circa 2,700 de persoane sau cîte 3 persoane din fiecare CECE I.

Tematica instruirii a vizat responsabilitățile CECE I privind înregistrarea concurenților electorali, aprobarea textelor pentru buletinele de vot, totalizarea rezultatelor pe circumscripție și atribuirea mandatelor.

În total, la instruire au participat 2001 persoane din 2,700 planificat, rata de participare fiind 74,11 %.

Analizînd participarea din perspectivă gender s-a constatat că, la fel ca și în componența CECE II, femeile prevalează, dar într-o proporție de 6 ori mai mare: 1716 femei (85,76%) și 285 bărbați (14,24%). Situația este redată în diagrama nr. 4.

Analiza gender a participanților(elor) la
seminarele de instruire CECE I pentru alegerile
locale generale 2015

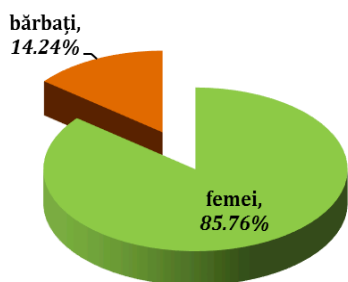

Diagrama nr. 4 Analiza din perspectivă gender a
participanților(-telor) la instruirile organizate
pentru Consiliile Electorale de Circumscripție
Electorală de nivelul I la alegerile locale generale
din 14 iunie 2015.

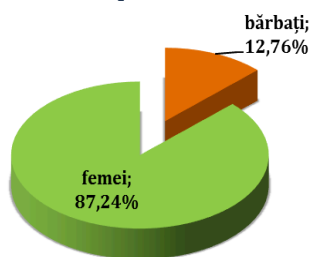
Pe parcursul desfășurării seminarelor, din întrebările frecvent înaintate de participanți(-te), s-a constatat că procedura de recepționare și examinare a documentelor pentru înregistrarea concurenților electorali, în special verificarea listelor de subscripție, este totuși mai puțin cunoscută de membrii(-ele) organului electoral. Participanții(-tele), în mare parte, nu erau familiarizați cu prevederile Regulamentului privind modul de

întocmire, autentificare, prezentare și verificare a listelor de subscripție, adoptat de CEC în octombrie 2014. Un alt aspect ce necesită o atenție sporită ține de înregistrarea/acreditarea persoanelor delegate de concurenții electorali, drepturile și obligațiile acestor participanți la procesul electoral.

Membri(-e) BESV

Seminarele de instruire pentru membrii(-ele) Birourilor Electorale ale Secțiilor de votare s-au desfășurat în perioada 20 mai - 03 iunie 2015 sub genericul „Pregătirea pentru ziua alegerilor și activitățile în ziua alegerilor”. Toți/toate funcționarii(-ele) la nivel de BESV au avut posibilitatea să participe la un seminar de 4 ore 30 minute despre responsabilitățile în ziua alegerilor, numărarea și totalizarea voturilor, transmiterea documentației electorale. Accent deosebit s-a pus pe participarea conducerii BESV (președintele (-a), vicepreședintele (-a) și secretarul (-a)), precum și a membrilor care nu au experiență în organele electorale. Estimativ s-a prevăzut participarea a circa 6000 de persoane, dintre care la instruirile au participat 74,22% sau 4453 participanți.

Analiza gender a participanților(elor) la seminarele de instruire BESV pentru alegerile locale generale 2015

Analizând participarea din perspectivă gender, s-a constatat că și în cazul birourilor electorale prevalează femeile: din 4453 participanți procentul de participare a constituit 87,24% femei (3885) și 12,76% bărbați (568). Situația este redată în diagrama nr. 5

Diagrama nr. 5 Analiza din perspectivă gender a participanților(-telor) la instruirile organizate pentru Birourile Electorale ale Secțiilor de votare la alegerile locale generale din 14 iunie 2015.

Pe parcursul desfășurării seminarelor, s-a constatat că mai mult de 85% dintre participanți au evaluat instruirea ca fiind pe măsura așteptărilor, utilă și că au primit răspuns la toate întrebările. Cu toate acestea, una din propuneri a fost ca instruirea să fie organizată separat pentru persoanele care au o experiență de durată în alegeri și membrii(-ele) desemnați(-te) pentru prima dată în organul electoral.

Registratori(-oare)

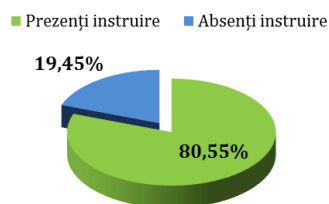
Pentru gestionarea Registrului de Stat al Alegătorului, CICDE a instruit, în perioada 04 mai - 08 iunie 2015, 659 registratori (persoane responsabile de listele electorale din cadrul APL), dintre care 577 femei și 82 bărbați. Instruirea a fost axată pe sporirea calității listelor electorale, prin soluționarea neconcordanțelor în datele privind adresa alegătorilor și alocarea la secțiile de votare. În acest scop, de către CICDE a fost revăzut *Ghidul Registratorului* și completat compartimentul „Soluționarea conflictelor” din Registrul de stat al Alegătorilor.

Pe parcursul a 5 zile, s-a reușit organizarea și desfășurarea a 30 de seminare, participanții fiind repartizați în grupuri de pînă la 30 de persoane. Pentru efectuarea unei instruirii cât mai eficiente, fiecare participant a fost asigurat cu un computer și a avut acces la Registrul de Stat al Alegătorilor, corespunzător localității sale, avînd posibilitatea să soluționeze situații de conflict al datelor în regim real.

Operatori(-oare) SIAS „Alegeri” modul „Înregistrarea alegătorilor”

În perioada 25 mai – 05 iunie 2015 CICDE a fost instruit operatorii (-oarele) SIAS „Alegeri”.

Rata de participare a operatorilor(-elor) SIA „Alegeri” la instruirea pentru alegerile locale generale 2015

Din cele 3954 persoane planificate, au participat la instruire 3185 operatori(-oare), ceea ce constituie 80,55%. Rata de participare este prezentată în Diagrama nr. 6.

Diagrama nr. 6 Rata de participare la seminarele de instruire a operatorilor(-oarelor) SIAS Alegeri 2015

Analizând profilul participanților(-telor), 51,40% au studii superioare, 42,6% - studii medii de specialitate, 2% studii medii generale, iar 4% - secundar profesionale. Analiza gender prezintă un dezechilibru în favoarea femeilor: participanți (-e) 2086 femei și 1099 bărbați (vezi diagrama nr. 7).

Analiza gender a operatorilor(-elor) SIA „Alegeri” alegeri locale generale 2015

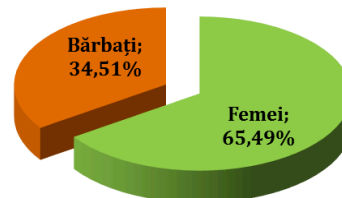

Diagrama nr. 7 Analiza din perspectivă gender a participanților(-telor) la instruirile organizate pentru operatorii(-oarele) Sistemului Informatizat de Stat „Alegeri” la alegerile locale generale din 14 iunie 2015

Operatori(-oare) SIAS „Alegeri” modul „Concurenți”

În legătură cu extinderea funcționalității Sistemului de Stat „Alegeri, prin punerea în aplicare a unui nou modul „Concurenții”, Comisia Electorală Centrală a decis, pentru alegerile locale generale, includerea în statele de personal ale consiliilor electorale de circumscripție de nivelul II a două unități de operatori. Astfel, în perioada 7-8 mai 2015, CICDE a desfășurat Instruirea operatorilor CECE II.

Numărul planificat de participanți la seminar a constituit 70 persoane (cîte 2 operatori(-oare) în cadrul fiecărui CECE II). Rata de participare a fost de 84,29%, analiza gender

prezentînd de aceasta dată un dezechilibru în favoarea bărbaților (61,02% bărbați și 38,98% femei) - vezi diagrama nr.8

Participarea operatorilor (-oarelor) CECE II la instruire alegeri locale generale 2015

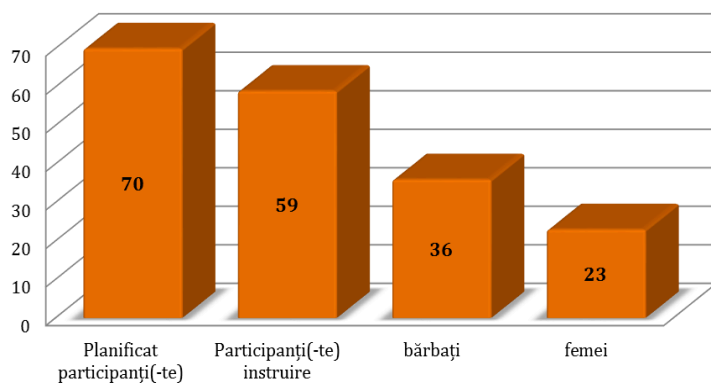

Diagrama nr. 8 Participarea operatorilor(-oarelor) CECE II la instruirea organizată în perioada 7-8 mai 2015.

Persoane responsabile de evidența contabilă

O altă categorie de beneficiari ai instruirilor organizate de CICDE în vederea pregătirii către alegerilor locale, au fost persoanele responsabile de evidența financiară din cadrul organelor electorale din teritoriu, inclusiv, responsabilii de recepționarea rapoartelor de la candidații independenți.

Seminarele s-au desfășurat pentru fiecare categorie aparte, în total au fost instruite 70 de persoane, dintre care 35 de responsabili pentru recepționarea rapoartelor financiare și 35 contabili din cadrul consiliilor electorale de nivelul II.

Operatori(-oare) Call-centru

Pe toată perioada activității registratorii(-oarele) și operatorii(-oarele) au fost asistați(-te) de un Call Centru specializat organizat de CEC/CICDE. Zilnic, între 12 și 63 de operatori au răspuns la apeluri și au efectuat apeluri de la/ către registratori/operatori/ funcționari electorali și alegători.

Numărul total de apeluri în perioada de referință (18.05 – 30.06.2015) este redat în Diagrama nr. 9.

**Total apeluri Call Centru în perioada
18.05-30.06.2015**

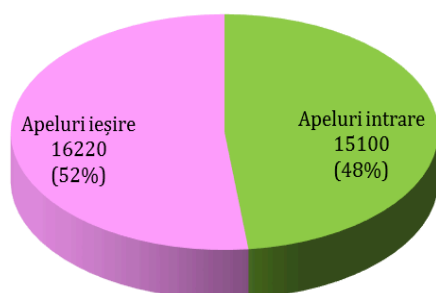

Diagrama nr. 9 Evidența apelurilor telefonice de intrare și ieșire către/ de la Call-Centru în perioada 18 mai – 30 iunie 2015.

Cel mai mare număr de apeluri de intrare – 4,497 – a fost înregistrat la data de 12 iunie 2015, în ziua testării naționale privind funcționalitatea programului de evidență a prezenței la vot. În strânsă legătură cu această cifră este și categoria de solicitanți – de cele mai dese ori Call-Centru a fost apelat de către operatorii(-

oarele) din birourile electorale. Întrebările au fost generate de nerespectarea procedurii de conectare la sistemul SIAS „Alegeri”. Prin urmare, întrebările frecvente au vizat una din etapele de conectare la sistem și, într-un număr mai mic, precizări privind alte funcții ale programului.

Cu ajutorul operatorilor(-oarelor) Call-Centrului și asistenței din partea formatorilor(-oarelor) CICDE, în ziua de 12 iunie s-a reușit verificarea conexiunilor în peste 99% de secții de votare (1971 din 1977, doar în 6 secții de votare nu a fost realizată conexiunea la sistem din diverse motive: lipsa conexiunii la Internet, lipsa energiei electrice, neprezentarea operatorilor la secția de votare).

Un număr sporit de apeluri (2668) a fost la data de 14 iunie 2015, în ziua alegerilor. Acest număr este de aproximativ 5 ori mai mic în comparație cu ziua alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014.

În total, în perioada de referință au fost adresate 6,615 întrebări. Cele mai frecvente au fost despre procedura de vot – 940 apeluri (cu ce acte se votează, unde se aplică ștampila de control, câte buletine de vot primește un alegător); listele de alegători și completarea

documentației electorale – 300 și respectiv, 299 apeluri (în ce listă este inclus alegătorul dacă are domiciliu și reședință valabilă, alegătorul nu s-a regăsit în lista electorală, cum se completează procesul-verbal de numărare a voturilor, câte procese-verbale completează un BESV); amplasarea secțiilor de votare – 285 apeluri; sesizări/informații despre încălcarea legislației electorale – 143 apeluri (refuzul BESV de a înregistra reprezentantul cu drept de vot consultativ în ziua alegerilor, prezența afișelor electorale în preajma secției de votare, nerespectarea procedurii de numărare a voturilor de către biroul electoral) ș.a. – vezi diagrama nr.10

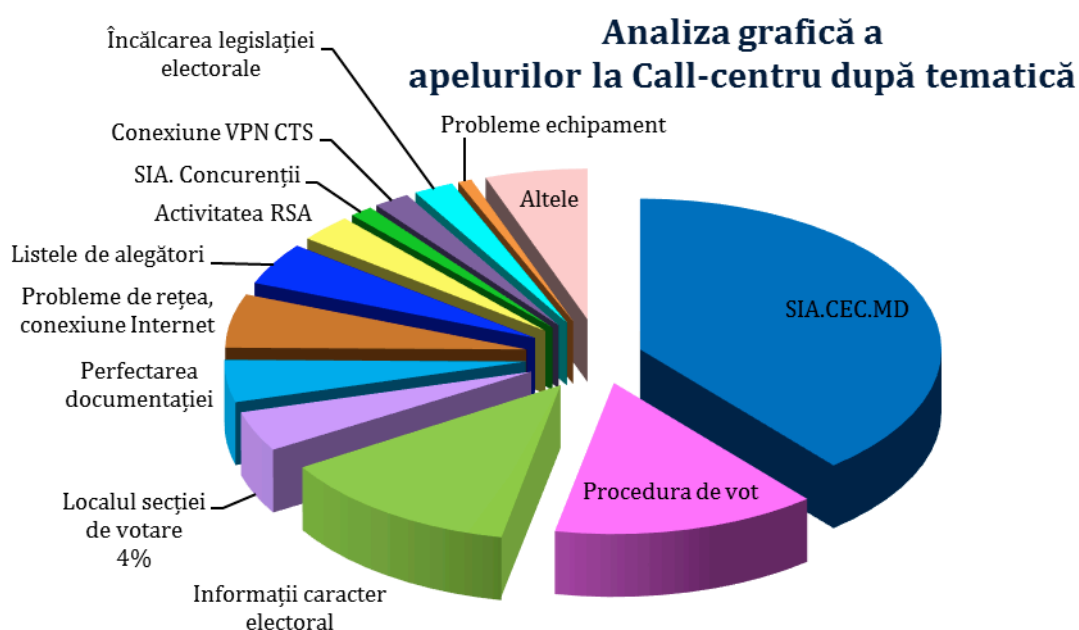

Diagrama nr. 10 Detalierea apelurilor telefonice de intrare la Call-centru în perioada 18 mai – 30 iunie 2015 pe tematică.

SIA.CEC.MD	Procedura de vot	Informații caracter electoral	Localul secției de votare	Perfectarea documentației	Probleme de rețea, conexiune Internet	Listele de alegători	Activitatea RSA	SIA. Concurenții	Conexiune VPN CTS	Încălcarea legislației electorale	Probleme echipament	Altele
39%	14%	13%	4%	5%	6%	5%	3%	1%	2%	2%	1%	6%
2575	940	874	285	299	382	300	192	83	129	143	49	364

Tabel nr.3 Detalierea apelurilor telefonice de intrare la Call-centru în perioada 18 mai – 30 iunie 2015 pe tematică.

Analiza apelurilor după categoria de solicitanți denotă că cele mai multe adresări au venit din partea operatorilor din birourile electorale – 3247 de apeluri, dar și din partea cetățenilor – peste 1200 de apeluri și funcționarilor electorali (membrii CECE II, CECE I, BESV) – circa 1150 de adresări.

Analiza după categorii de solicitanți

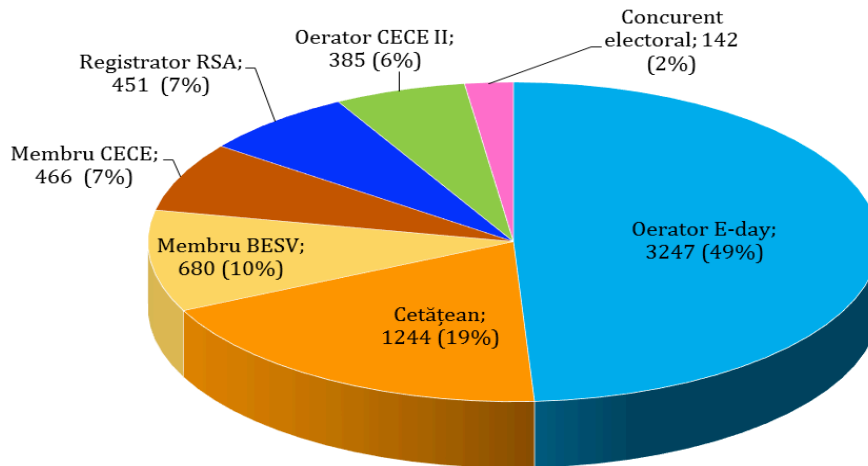

Diagrama nr. 11 Detalierea apelurilor telefonice de intrare la Call-centru în perioada 18 mai – 30 iunie 2015 după solicitanți.

Din perspectiva de gen, cele mai active au fost femeile (peste 66% apeluri), aceasta fiind de fapt și o reflectare a dezechilibrului de gen existent la nivel de funcționari electorali.

Analiza grafică după gen

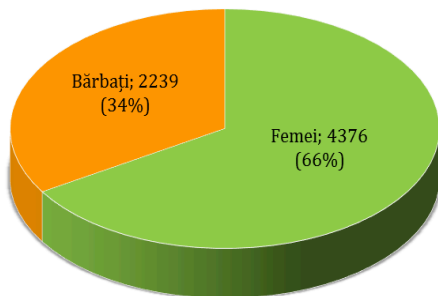

Diagrama nr.12 Analiza din perspectiva de gen a solicitanților de servicii ale Call-centrului specializat în perioada 18 mai – 30 iunie 2015

3.2.2. Instruirea altor actori ai procesului electoral

Observatori(-oare) și reprezentanți(-te) cu drept de vot consultativ

În perioada electorală, CICDE a desfășurat, la solicitare, instruirea persoanelor delegate de concurenții electorali în organele electorale în calitate de observatori și reprezentanți cu drept de vot consultativ.

În perioada 12 mai – 04 iunie 2015, în cadrul a 10 seminare, au fost instruite în total 289 de persoane delegate de doi concurenți electorali (Partidul Democrat din Moldova și Blocul Electoral „Platforma Populară Europeană din Moldova – Iurie Leancă”), dintre care 235 observatori și 54 reprezentanți cu drept de vot consultativ. Programele de instruire au abordat drepturile și obligațiile acestor actori electorali, precum și anumite atribuții specifice pe care le au în sarcină.

Judecători(-oare)

CICDE în parteneriat cu Institutul Național de Justiție din Republica Moldova, a instruit 108 de judecători și persoane antrenate în procesul de examinare a litigiilor cu caracter electoral și confirmarea rezultatelor alegerilor. Pe parcursul lunilor martie și aprilie curent, au fost organizate 7 seminare regionale, dintre care 1 s-a desfășurat la Bălți, 2 - în orașul Cahul și 4 - în mun. Chișinău.

Obiectivele instruirii au constituit familiarizarea participanților cu procedura de examinare și soluționare a contestațiilor electorale disputate în instanță, schimbul de experiență și practici pozitive, precum și analizarea celor mai frecvente inadvertențe admise la emiterea hotărârilor privind confirmarea legalității alegerilor și validarea mandatelor aleșilor locali.

Trezorieri

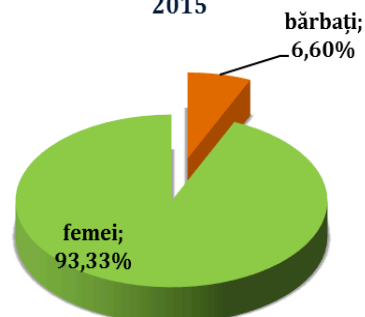
Pentru a ajuta concurenții electorali în raportarea corectă a veniturilor și cheltuielilor de campanie electorale, CICDE a instruit trezorierii (persoanele responsabile de finanțe) ale acestora. Tuturor concurenților electorali le-a fost oferită posibilitatea de a participa la seminar. 12 trezorieri ai concurenților electorali au dat curs invitației.

3.2.3. Instruirea funcționarilor(-elor) electorali(-e) la alegerile locale noi

În data de 15 noiembrie 2015 s-au desfășurat alegeri locale noi ale Consiliului sătesc Coșernița, raionul Criuleni, și ale Consiliului comunal Lingura, raionul Cantemir. În vederea pregătirii corespunzătoare a funcționarilor(-elor) electorali(-e), CICDE a oferit posibilitatea tuturor celor 25 de persoane antrenate la nivel de CECE I și BESV să participe la un seminar de 4 ore 30 minute. Programul de instruire cuprinde responsabilitățile în ziua alegerilor, numărarea și totalizarea voturilor, transmiterea documentației electorale, etc.

Seminarele s-au desfășurat pe data de 4 octombrie și 21 octombrie 2015 în com. Lingura, raionul Cantemir și în satul Coșernița, raionul Criuleni. La instruirii au participat 15 persoane.

Analiza gender a participanților(elor) la
seminarele de instruire pentru alegerile locale noi
2015

Analizând participanții din perspectivă gender, s-a constatat că majoritatea covârșitoare sunt femei, doar o persoană fiind de sex bărbătesc (membru BESV). Situația este redată procentual în diagrama nr. 13.

Diagrama nr. 13 Analiza din perspectivă gender a participanților(-telor) la instruirile organizate pentru alegerile locale noi.

3.3 Servicii de instruire în afara perioadei electorale

3.3.1. Instruirea funcționarilor(-elor) electorali(-e) implicați organizarea și desfășurarea alegerilor Guvernatorului UTA Găgăuzia (Bașkan)

Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral, cu suportul PNUD, a organizat 9 seminare pentru membrii(-ele) organelor electorale care s-au constituit pentru organizarea alegerilor Bașkanului în UTA Găgăuzia și alegerilor parțiale pentru Adunarea Populară a Găgăuziei din data de 22 martie 2015.

Astfel, pe data 25 februarie 2015, s-au desfășurat 3 seminare de instruire a membrilor(-elor) CECE din Comrat, Ceadâr-Lunga, Vulcănești, Congaz și Gaidar. În total, la instruire au participat 30 de persoane.

În perioada 11-12 martie, s-au desfășurat 6 seminare de instruire pentru membrii(-ele) celor 65 de birouri electorale ale secțiilor de votare constituite de către CECE. Deși la seminare au fost invitați(-te) toți/toate membrii(-ele) BESV, s-a prezentat preponderent conducerea, în număr de 175 participanți(-te).

În total, la cele 9 seminare desfășurate în UTA Găgăuzia au fost invitate 285 de persoane, dar au participat – 205, rata de prezență fiind de 71,92%.

Dacă analizăm cursanții din perspectiva gender constatăm că majoritatea sunt femei (vezi tabelul nr. 4).

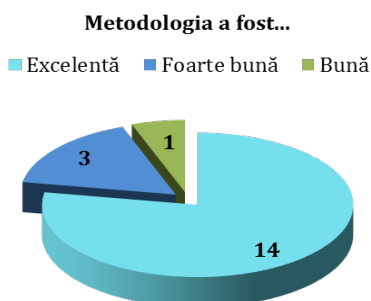
Nivelul organului electoral	Data seminarului	Localitatea	Planificați	Prezenți	Dintre care femei	Dintre care barbati	Rata prezenței (%)
CECE	25.02.15	Comrat	27	10	6	4	37.04
CECE	25.02.15	Ceadâr Lunga	10	10	9	1	100
CECE	25.02.15	Vulcănești	28	10	8	2	35.71
<i>Subtotal CECE</i>			65	30	23	7	46.15
BESV	11-12.03.15	Comrat	90	68	55	13	75.56
BESV	11-12.03.15	Ceadâr Lunga	60	59	46	13	98.33
BESV	11.03.15	Vulcănești	50	28	23	5	56
BESV	12.03.15	Congaz	20	20	16	4	100
<i>Subtotal BESV</i>			220	175	140	35	79.55
TOTAL			285	205	163	42	71.93

Tabel nr.4 Prezența la seminarele de instruire organizate în februarie-martie 2015 în vederea pregătirii pentru Alegerile Guvernatorului UTA Găgăuzia și Alegerile Parțiale în Adunarea Populară a UTA Găgăuzia, inclusiv din perspectiva gender.

Ca urmare a instruirii, CICDE a identificat un șir de inadvertențe între diversele legi electorale care sunt în vigoare în autonomia găgăuză și a elaborat o sinteză a acestora.

3.3.2. Schimb de experiență și cursul BRIDGE privind Procedura de Vot și Educație Civică

Între 10 și 14 august 2015, 11 reprezentanți(-te) ai/ale Secretariatului Comisiei Electorale Centrale din Ucraina, 4 funcționari(-e) din Aparatul CEC Moldova și 3 formatori(-oare) CICDE au beneficiat timp de 4 zile de cursul de tip BRIDGE la tema „Informarea electorală și educația civică”. Seminarul s-a desfășurat în incinta CICDE.

Programul de instruire s-a bazat pe regulile și metodologia BRIDGE. Pentru participanții din Ucraina cursul BRIDGE a fost o primă experiență. Evaluarea a confirmat că participanții au rămas mulțumiți de metodologia aplicată și au apreciat tehnicile de predare a cursului în materie electorală (vezi diagrama nr.14).

Diagrama nr.14 Evaluarea cursului BRIDGE „Informarea electorală și educația civică” de către participanți(-e)

Cursul s-a desfășurat în cadrul unei activități de schimb de experiență a funcționarilor(-elor) din cadrul Secretariatului CEC Ucraina la CICDE. Tematica de interes a vizat organizarea CICDE, modalitatea de desfășurare a seminarelor de instruire (metodologie, programe, subiecte, beneficiari, logistică etc) și modul de conlucrare cu CEC.

O altă activitate în cadrul căreia, CICDE și-a împărtășit experiența a avut loc pe parcursul celei de a 24-a Conferință ACEEEO (Asociația Oficialilor Electoralilor din Europa), când CICDE a prezentat tehnici inovative de instruire în fața a peste 40 de înalți oficiali electorali din Europa, precum și reprezentanți ai organizațiilor internaționale. Participanții(-tele) la reuniune au fost instruiți(-te) în domeniul leadership-ului prin intermediul unui exercițiu practic – dirijarea unei orchestre simfonice. Scopul acestei activități a fost prezentarea conceptului de dezvoltare individuală ca instrument de stimulare a activismului civic și îmbunătățirea practicilor democratice.

3.3.3 Promovarea educației electorale în rândul adolescenților: instruirea elevilor(-elor) claselor a VII-IX-a

În perioada 19 noiembrie - 09 decembrie 2015, CICDE a desfășurat 47 seminare de instruire pentru elevii claselor a VII-IX-a din 13 instituții de învățământ din diferite localități, preponderent rurale. Per total, de instruire au beneficiat 1017 persoane din 1200 preconizate, ceea ce constituie 84,75% rata de prezență. În diagrama nr. 15 este inclusă informația privind participarea la seminare pe localități.

Numărul de elevi prezenți din fiecare localitate

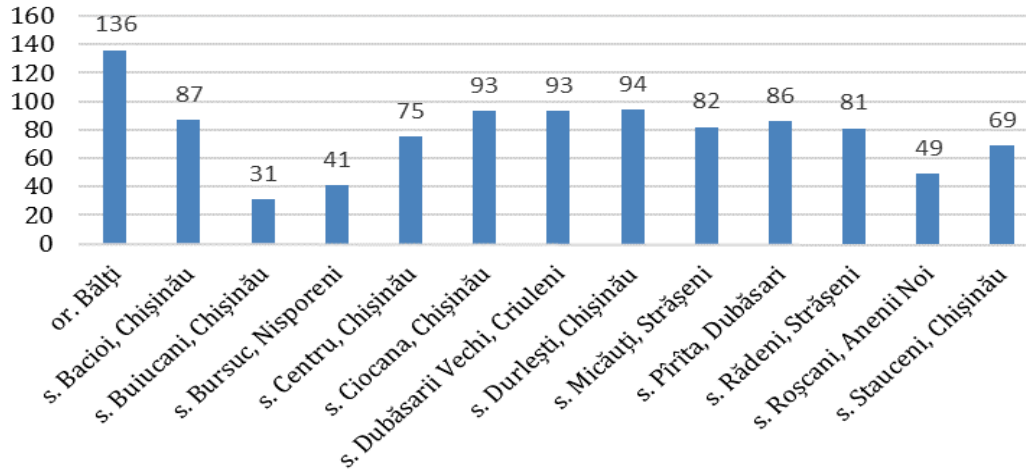
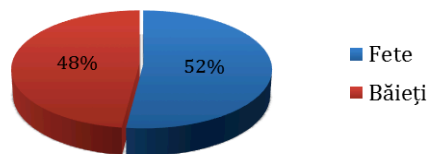

Diagrama nr.15 Prezența la seminarele de instruire a elevilor din perioada 19.11.15 – 9.12.15

Scopul major al instruirilor desfășurate a fost scoaterea în evidență a importanței participării fiecărei persoane, indiferent de vîrstă, la viața comunității sale. Agenda de lucru combină sesiunile practice cu cele teoretice. S-a optat pentru o abordare interactivă și aplicativă adaptată nevoilor de instruire ale adolescenților.

Prezența la instruire a elevilor din clasele VII-IX prin prisma dimensiunii de gen

În ceea ce privește reprezentarea prin prisma genului, la instruire au participat 488 băieți și 529 de fete, procentual fiind vorba de 48 % - băieți, și respectiv 52% - fete (vezi diagrama nr.16)

Diagrama nr. 16 Analiza din perspectivă gender a participanților(-telor) la instruirile organizate pentru elevi

Seminarele au fost evaluate pozitiv de către participanți(-te). Per total, analiza cumulată a chestionarelor de evaluare pe toate zilele de seminar a arătat că 86.52% dintre participanți au fost total de acord cu afirmația „conținutul seminarului a fost interesant”. Doar 3% au fost total dezacord cu acesta afirmație. 86.33% consideră că au primit explicații clare la întrebările acordate, 11,40% au primit parțial răspuns și doar 2,27% nu au primit răspuns clar la întrebări.

Principalele rezultate obținute în urma instruirii:

- 1,017 de elevi(-e) au făcut cunoștință cu principiile democratice de constituire a unui stat și au aflat despre dreptul constituțional de a alege și de a fi ales ;
- Au fost identificate necesitățile de cunoaștere a elevilor în urma completării chestionarelor de evaluare;

- Au fost stabilite relații de colaborare cu mai multe instituții de învățământ, care au manifestat interes pentru participarea în activitățile de instruire non-formală.

3.3.4. Instruirea colectorilor de semnături pentru inițierea referendumului constituțional

La data de 20 noiembrie 2015, CEC a înregistrat grupul de inițiativă pentru colectarea semnăturilor susținătorilor referendumului republican legislativ constituțional de modificare și completare a Constituției Republicii Moldova. La solicitarea acestuia, în perioada 28 noiembrie – 03 decembrie 2015, a fost realizată instruirea colectorilor de semnături în cadrul a 6 seminare. La instruire au participat 241 de persoane din cele 180 anunțate de solicitanți (vezi diagrama nr.17). Balanța gender prezintă un dezechilibru accentuat în favoarea bărbaților: 74,27% bărbați, comparativ cu 25,73 % femei (vezi diagrama nr.18).

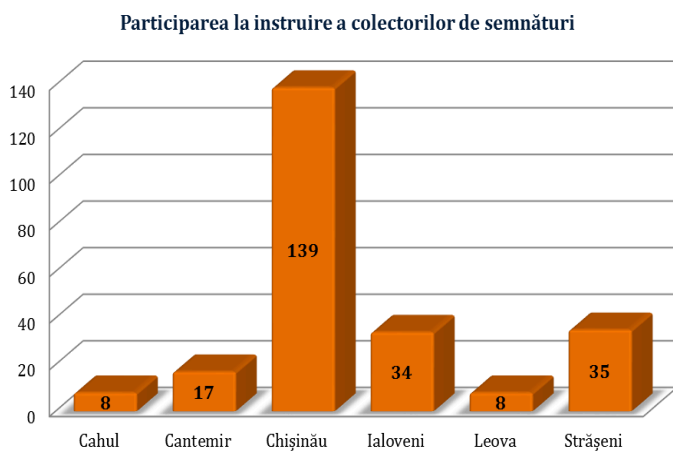

Diagrama nr.17 Analiza din perspectiva prezenței pe localități a participanților(-telor) la instruirile organizate pentru colectorii de semnături

Analiza gender a participanților(-elor) la seminarele de instruire a colectorilor de semnături

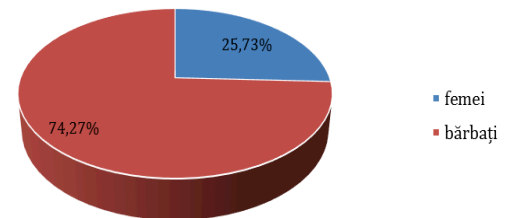

Diagrama nr. 18 Analiza din perspectiva gender a participanților(-telor) la instruirile organizate pentru colectorii de semnături.

3.4. Instruirea la distanță (E-learning)

În 2015, platforma E-Learning a CICDE a fost completată cu 5 module noi cu tematici specifice alegerilor locale generale. Totodată a fost elaborat un modul special pentru colectorii de semnături în vederea inițierii referendumului de modificare și completare a Constituției Republicii Moldova.

Diagrama nr. 19 ilustrează toate modulele active la moment pe platforma de învățământ la distanță <http://e-learning.cicde.md/>.

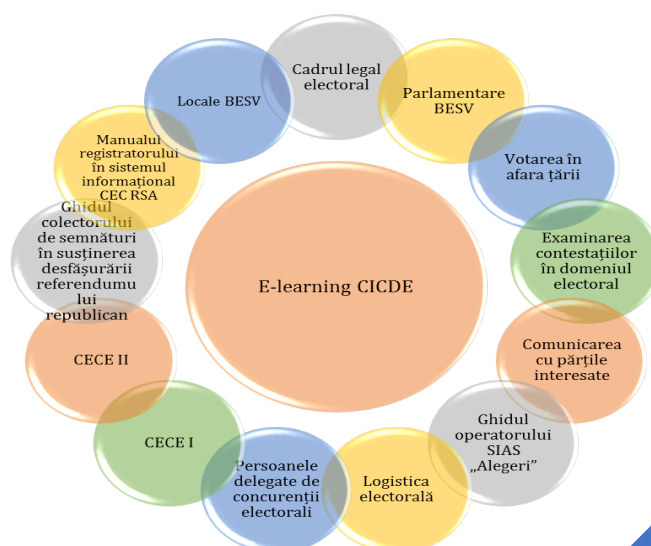

Diagrama nr. 19 Module E-learning elaborate de CICDE

3.5 Program de masterat „Management politic și electoral”

Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) în colaborare cu Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative (FRIȘPA), Universitatea de Stat din Moldova au lansat în septembrie 2015 programul de masterat „Management politic și electoral”. Programul se adresează tinerilor și tinerelor cu o poziție civică activă, care vor să cunoască mai bine domeniul electoral. Programul de masterat de asemenea va cuprinde un stagiu practic care va oferi masteranzilor șansa de a învăța despre managementul politic și electoral din țară, dar și de peste hotare. 10 persoane au fost admise la cursul de masterat. Cursurile sunt oferite în limba română.

Scopul programului de masterat „Management politic și electoral” constă în formarea de competențe în domeniul politic cu specializare pe domeniul electoral, precum și formarea unui nucleu de cercetare, în care masteranzii, în colaborare cu specialiștii în domeniu vor studia disciplinele din planul de învățământ și vor identifica prioritățile următorilor ani.

3.6 Servicii de promovare a democrației participative, informare și educație civică

În perioada 03 – 12 iunie 2015, Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral în parteneriat cu Comisia Electorală Centrală a desfășurat o campanie de informare a alegătorilor(-oarelor), care a avut scopul de a familiariza cetățenii(-ele) cu procedura de vot, de a îmbunătăți gradul general de conștientizare privind organizarea alegerilor locale generale 2015 și de a informa alegătorii(-oarele) despre importanța exercitării dreptului la vot.

Două *autobuze promoționale* și două echipe mobile cu formatori(-oare) CICDE s-au deplasat în centrele raionale ale țării și au susținut o prezentare despre importanța alegerilor, au realizat exerciții interactive cu premii pentru alegători(-oare) și au distribuit pliante informative, îndemnând alegătorii să meargă la vot. Pe parcursul campaniei, peste

200 de persoane au fost antrenate în activitățile interactive, iar altor peste 11,500 persoane li s-au înmînat materiale informative, printre care „Ghidul alegătorului”, prezentarea despre activitatea CICDE ș.a.

O altă activitate cu impact semnificativ desfășurată de CICDE a fost acțiunea „*Umbrela Democrației*”. În liceele din centrele raionale și în 5 sectoare ale municipiului Chișinău, formatorii CICDE au avut întruniri cu elevii și elevele claselor XI-XII, au răspuns la întrebările tinerilor alegători, au vorbit despre importanța participării la alegeri, au prezentat activitatea Centrului de Instruire și au informat despre posibilitatea instruirii on-line privind tematica electorală. În cadrul acestor acțiuni au participat circa 890 de persoane, raportul de gen constituind 55,3% eleve și 44,7% elevi.

O acțiune inedită a fost organizată și desfășurată de CICDE sub genericul „*Dirijăm împreună*”. În perioada 15-17 mai 2015, 25 de formatori(-oare), candidați (-te) în alegeri, funcționari și funcționare electorali(-e) au beneficiat de programul de instruire „*Inteligența emoțională la lideri: controlul, dirijarea emoțiilor și tehnici de influență*” destinat persoanelor, care-și doresc să devină lideri în activitățile lor și vor să însușească arta de a conduce. Iar la finalul cursului, participanții(-tele) au fost instruiți(-te) să dirijeze un cor adevărat în cadrul unui spectacol în aer liber.

În perioada 4-5 iunie a fost organizată o serie de flash mob-uri, la care au participat tineri din 6 orașe ale țării în susținerea implicării active în viața politică și publică. Acompaniați de muzică, participanții s-au mișcat în diferite stiluri de dans, iar la final s-au unit într-o horă, amintind astfel că fără parteneri de diferite genuri, etnii și religii, o administrație locală este nereprezentativă.

Logoul campaniei de informare „*Votez*” a fost proiectat pe fundalul culorilor naționale ale Republicii Moldova în intervalul orelor 21.00-02.00 în 6 orașe din Republica Moldova cu scopul de a încuraja alegătorii(-oarele) să-și aleagă administrația locală. Geografia evenimentului a cuprins republica de la Nord la Sud, acțiunea avînd loc în două municipii și trei centre raionale: Bălți, Chișinău, Cahul, Comrat și Ungheni.

CICDE a creat o *pagină promoțională* „*Verifică-ți cunoștințele în domeniul electoral*”, prin intermediul căreia orice persoană interesată are posibilitatea să parcurgă un test on-line cu tematică electorală. Scopul aplicației este unul cognitiv, dar și unul motivațional, cetățeanul poate vedea în ce măsură cunoaște anumite proceduri electorale, în același timp, este determinat să-și îmbunătățească nivelul de cunoștințe privind organizarea și desfășurarea alegerilor.

În total, pe parcursul perioadei electorale 2015, în acțiunile de educație desfășurate de Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral și Comisia Electorală Centrală au fost încadrate activ peste 1200 de persoane și au fost distribuite peste 12500 de materiale informative și articole promoționale.

În afara perioadei electorale, pe parcursul lunii octombrie 2015 formatorii(-oarele) CICDE împreună cu Direcția comunicare, relații publice și mass-media din cadrul CEC s-au deplasat în liceul teoretic „*Andrei Straistă*” din Anenii Noi, „*Alecu Russo*” din Cojușna,

Strășeni, „Ștefan Vodă”, din orașul Ștefan Vodă și „Mihai Eminescu” din orașul Căușeni, unde au petrecut o lecție publică pentru circa 200 de elevi ai claselor a XII-a în scopul marcării **Zilei tînărului alegător**. În cadrul acțiunii, copiii au fost familiarizați cu diverse aspecte legate de exercitarea dreptului electoral, cum ar fi prevederile legale, condițiile, procedurile concrete de organizare a alegerilor în Republica Moldova. Elevii și elevele au avut posibilitatea să primească informații, dar și să participe la un joc de simulare a zilei alegerilor. Ei/ele au interpretat roluri de alegători, observatori și funcționari ai organelor electorale, îndeplinind atribuții specifice acestor funcții.

În perioada 09-11 septembrie în cadrul celei de-a 24 Conferințe anuale a ACEEEO (Asociația Oficialilor Electorali din Europa) CICDE a organizat o expoziție de artă cu tematică electorală. Au fost vernisate 54 de postere elaborate în cadrul campaniilor de informare și educație civică din diferite țări.

4. Activitatea CICDE în domeniul promovării accesibilității și egalității de gen

Pentru anul 2015, CICDE și-a stabilit ca scop instituționalizarea dimensiunii de gen. Pentru realizarea acestuia au fost realizate următoarele acțiuni:

- Formatorii CICDE au beneficiat de seminare de instruire facilitate de formatorii Centrului „Parteneriat pentru Dezvoltare” în domeniul promovării egalității de gen;
- A fost elaborat „marcatorul de gen”- sistem de codificare ce permite aprecierea nivelului în care programele de instruire ale CICDE sunt concepute într-un mod sensibil la dimensiunea de gen;
- Strategia de comunicare a Centrului de Instruire în Domeniul Electoral a fost adaptată pentru a reflecta viziunea CICDE asupra promovării egalității de gen în toate activitățile realizate;
- A fost elaborat un modul de instruire pentru partidele politice la tema: „Nominalizarea echilibrată din punct de vedere a genului a candidaților pe listele electorale.”;
- Au fost organizate flash mob-uri în susținerea egalității de gen (vezi compartimentul 3.6.);
- A fost organizat spectacolul în aer liber „Dirijăm împreună” (vezi compartimentul 3.6.).

Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral promovează accesibilitatea tuturor persoanelor la procesul electoral. Astfel, în programele de instruire elaborate de CICDE pentru membrii Birourilor electorale ale secțiilor de votare sunt discutate/ formate modele de comportament ale funcționarilor(-elor) electorali(-e) față de alegătorii(-oarele) cu dizabilități. Totodată, CICDE în parteneriat cu Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informație și Instruire „INFONET”, a realizat un material video informativ „Votarea directă și secretă a persoanelor cu dizabilități de vedere prin intermediul plicului-șablon”. Înregistrarea vine să explice procedura de vot cu ajutorul unui plic-șablon, astfel încât să fie exclusă intermedierea votării pentru alegătorii cu deficiențe parțiale sau totale ale

vederii. Această acțiune face parte din activitățile CICDE realizate în vederea sporirii accesului la procesul electoral pentru diverse categorii specifice de alegători.

5. Promovarea activității CICDE

În perioada de referință au fost folosite mai multe modalități de comunicare, exploatând la fel și tehnologiile informaționale. Printre instrumentele utilizate amintim: comunicate de presă, rețele sociale, pagina web a instituției, canal de YouTube, flash-mob, pagină promoțională, spectacol de lumini, spectacol în aer liber, participare la conferințe naționale, regionale și internaționale, lecții publice, jocuri educative, autobuze promoționale, materiale de vizibilitate etc.

În afară de promovarea activității și imaginii sale, CICDE a promovat și calitatea sa de angajator, mai ales pentru perioada electorală. Astfel, în luna martie 2015, CICDE a participat la **Tîrgul de Cariere** desfășurat în Chișinău. La eveniment, formatorii(-oarele) CICDE au prezentat activitatea și oferta de recrutare a formatorilor(-oarelor) în domeniul electoral. Peste 100 de persoane au fost interesate de stand-ul CICDE – tineri absolvenți, șomeri și persoane în căutarea de noi oportunități de angajare. În data de 25 septembrie 2015, CICDE a participat la **Tîrgul de ONG-urilor** organizat în Chișinău. La acest eveniment au fost prezentate activitățile CICDE, materialele informative elaborate, oferta de instruire. Totodată, a fost desfășurat un concurs cu tematică electorală, la finalul căruia persoanele cu cele mai bune cunoștințe în materie de alegeri au obținut premii.

6. Activitatea financiar-administrativă a CICDE

Bugetul CICDE pentru anul 2015 a constituit 5,1 mln. lei. Acesta a fost constituit din alocații din bugetul de stat și din alocații din surse externe de finanțare. În tabelul nr. 5 și diagrama nr.20 sunt reprezentate componentele bugetului CICDE.

Structura bugetului	Alocații bugetare (mii lei)	Alocații din surse externe (mii lei)	Total (mii lei)
Venituri, total	1758,5	3 337,9	5096,4
Cheltuieli, total:	1758,5	3 337,9	5096,4
<i>Inclusiv:</i> Cheltuieli administrative	725,9		725,9
Retribuirea muncii	413,8		413,8
Plata mărfurilor și serviciilor pentru organizarea și desfășurarea seminarelor de instruire, inclusiv:	524,2	3326,4	3850,6
<i>Plata serviciilor formatori</i>	184,4	1 581,6	1766,0
<i>Plata serviciilor de organizare</i>	339,8	1 744,8	2084,6
Deplasări peste hotare	94,6		94,6
Procurarea mijloacelor fixe		11,5	11,5

Tabelul nr.5: Structura bugetului CICDE pentru anul 2015

Structura bugetului CICDE pentru anul 2015

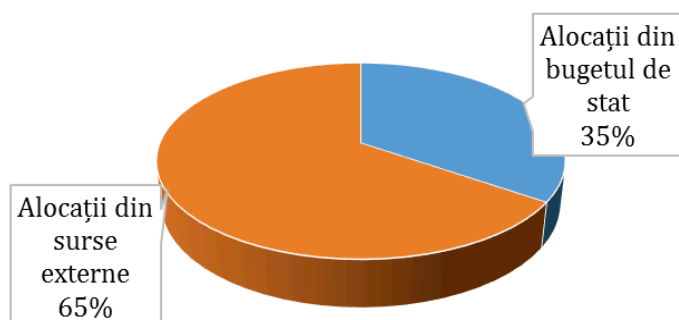

Diagrama nr.20: Structura bugetului CICDE pentru anul 2015

Din totalul alocațiilor bugetare pentru anul 2015 au fost achitate datoriile anului 2014, care s-au format în urma nefinanțării de către Trezoreria de Stat, în sumă de 283,8 mii lei. Cheltuielile administrative includ cheltuieli pentru procurarea rechizitelor de birou, mărfurilor și obiectelor de uz gospodăresc în sumă de 44,4 mii lei, plata serviciilor de telecomunicații și poștă – 28,3 mii lei; plata serviciilor de transport și de întreținere a automobilului – 105,0 mii lei; plata pentru reparația curentă a încăperilor – 46,5 mii lei; reparația curentă a utilajului – 64,6 mii lei; plata pentru servicii de pază – 4,8 mii lei; plata pentru lucrări IT – 241,2 mii lei; plata serviciilor de deservire tehnică – 40,0 mii lei.

Retribuirea muncii include plata salariului angajaților CICDE în număr de 7 persoane (în sumă de 327,9 mii lei), plata contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii achitate de angajator (72,4 mii lei) și plata primelor de asigurare medicală achitate de angajator (13,6 mii lei).

Devizul de cheltuieli al CICDE pentru anul 2015 a fost planificat și aprobat de către Comisia Electorală Centrală în sumă de 2095,0 mii lei. În tabelul nr. 6 și diagrama nr. 21 este reprezentată ponderea fiecărui articol de cheltuieli în totalul de cheltuieli.

Articole de cheltuieli	Ponderea, %
Cheltuieli administrative	14,2
Retribuirea muncii	8,1
Plata serviciilor formatori	34,6
Plata serviciilor de organizare	40,9
Deplasări peste hotare	1,9
Procurarea mijloacelor fixe	0,3

Tabelul nr.6: Ponderea cheltuielilor pe categorii

Cea mai mare parte a cheltuielilor a constituit organizarea și desfășurarea seminarelor de instruire (cca 75,5 %), acesta fiind și obiectul principal de activitate al CICDE.

Ponderea cheltuielilor pe categorii, %

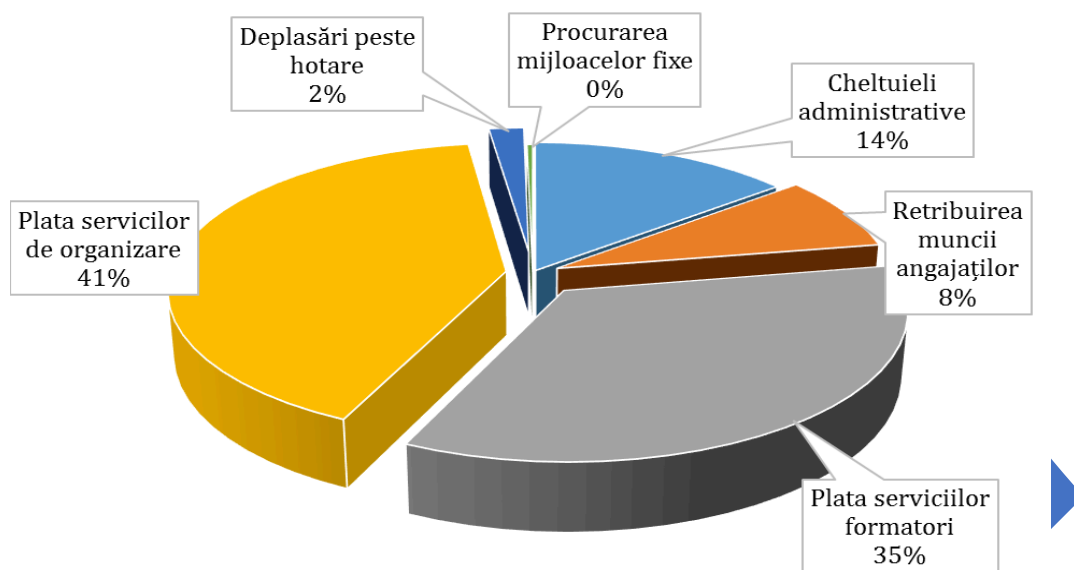

Diagrama nr.21: Ponderea cheltuielilor pe categorii

Executarea bugetului solicitat a fost realizată în mărime de 84,1 % conform tabelului nr.7.

Articole de cheltuieli	Planificat, mii lei	Executat, mii lei	Rata executării, %
Cheltuieli	2 090,0	1 758,5	84,1
<i>Inclusiv:</i>			
<i>Retribuirea muncii</i>	328,3	327,9	99,8
<i>Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</i>	72,5	72,4	100
<i>Prime de asigurări sociale</i>	13,6	13,6	100
<i>Plata mărfurilor și serviciilor</i>	1576,3	1 250,1	79,3
<i>Deplasări peste hotare</i>	92,5	94,6	100
<i>Mijloace fixe</i>	6,8		0

Tabel nr.7: Rata executării bugetului per articole de cheltuieli

Neexecutarea totală a bugetului se datorează faptului că Trezoreria de Stat nu a finanțat integral ordinele de plată prezentate spre executare în termenul stabilit de lege din cauza lipsei mijloacelor financiare în Bugetul de Stat.

6.1. Activitatea de atragere a fondurilor externe

În anul 2015 au fost întreprinse activități de atragere de fonduri care s-au soldat cu inițierea și implementarea a trei proiecte cu finanțare externă, si anume:

- Un proiect finanțat de Consiliul Europei cu ajutorul căruia a fost posibilă realizarea a șapte seminare (3 seminare regionale în or. Bălți și Cahul și patru seminare în or. Chișinău) în perioada 12 martie - 03 aprilie 2015 la tema: „Practica aplicării legislației electorale privind alegerile locale” (vezi detalii la compartimentul 3.2.2.).
- Un proiect finanțat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) prin Programul pentru îmbunătățirea calității democrației – suport Electoral. În cadrul acestuia a fost organizată:
 - Instruirea pentru funcționarii(-ele) electorali(-e) din cadrul Consiliilor Electorale de Circumscripție Electorală de nivelul I și II și a Birourilor Electorale ale Secțiilor de Votare (vezi detalii la compartimentul 3.2.1.);
 - Instruirea pentru registratorii (-oarele) Registrului de Stat al Alegătorului(vezi detalii la compartimentul 3.2.1.);
 - Instruirea pentru operatorii (-oarele) Sistemului Informațional Automatizat de Stat „Alegeri” (vezi detalii la compartimentul 3.2.1.);
 - Instruirea funcționarilor electorali antrenați în organizarea și desfășurarea alegerilor din autonomia găgăuză(vezi detalii la compartimentul 3.3.1.);
 - Funcționarea Call-Centrului specializat (vezi detalii la compartimentul 3.2.1.);
 - Campania de informare a cetățenilor cu privire la desfășurarea alegerilor locale din 14 iunie 2015 (vezi detalii la compartimentul 3.6.);
 - O expoziție de artă cu tematică electorală(vezi detalii la compartimentul 3.6.).
- Un proiect finanțat de UN Women și Women in Politics în carul căruia a fost organizat programul de instruire „Inteligența emoțională la lideri: controlul, dirijarea emoțiilor și tehnici de influență” și spectacolul în aer liber „Dirijăm împreună” (vezi detalii la compartimentul 3.6.).